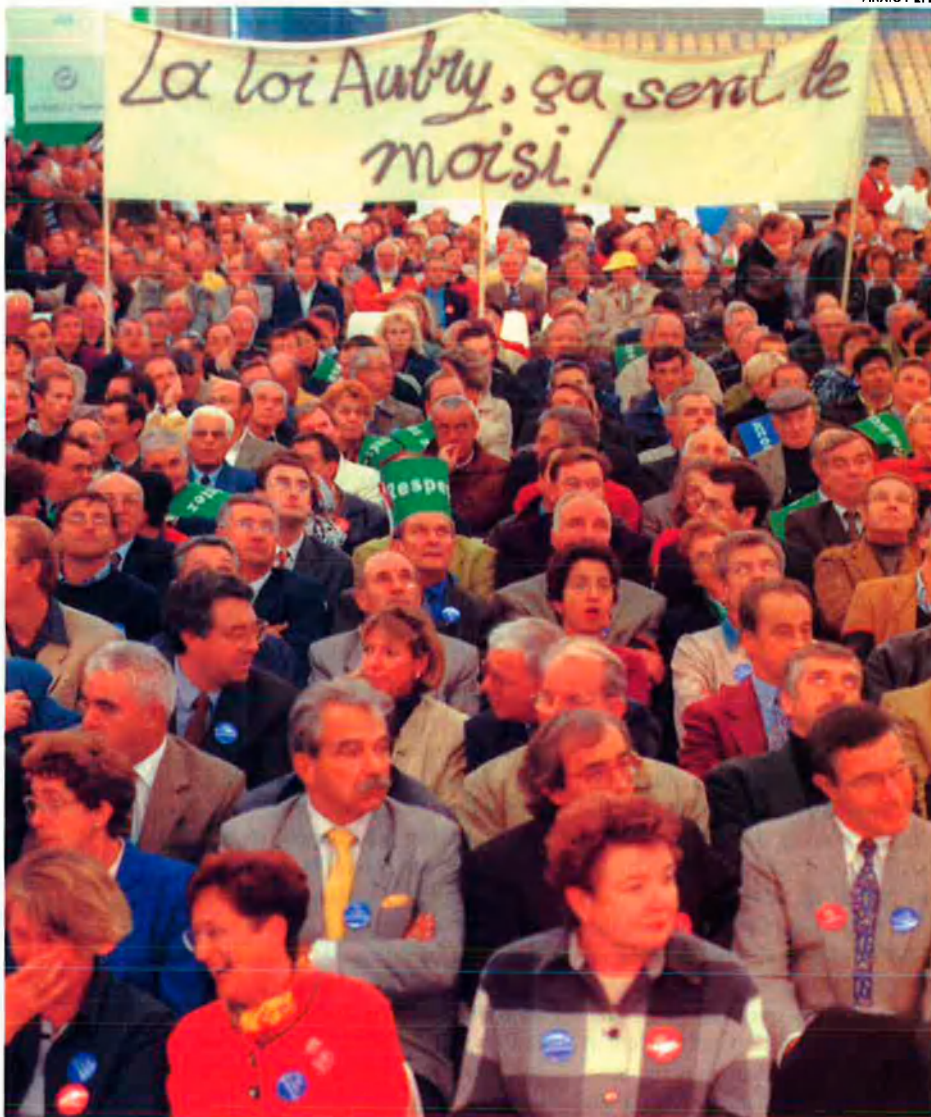

ARXIU / EFE

El camí de roses laboral de Lionel Jospin

El primer ministre francès, Lionel Jospin, ha posat fil a l'agulla a la seva promesa electoral d'establir la jornada laboral en 35 hores setmanals. Les queixes d'última hora de la patronal no han servit per aturar l'aplicació d'aquesta mesura a partir del gener vinent.

Era el 10 d'octubre de 1997, un divendres, a quarts de sis de la tarda, ara fa, doncs, pràcticament dos anys justos. Jean Gandois, aleshores president del CNPF, la gran patronal francesa, sortia del Palau de Matignon, seu del primer ministre, traient foc pels queixals: "Ens han enredat!", va cridar enfurismat. Dos dies després, Gandois anunciava que dimitia del càrrec i deia que a partir d'ara, el que necessitaven els patrons francesos no era "un negociador, sinó un assassí".

Feia uns minuts que Jean Gandois havia rebut un míssil en plena línia de flotació. Igual que els líders sindicals, havia estat convocat a les dependències del primer ministre a una anomenada "cimera de l'ocupació". El govern del socialista Lionel Jospin començava a posar a l'agulla el fil de la seva promesa electoral de donar prioritat absoluta a la lluita contra la desocupació. Una de les mesures anunciades era la reducció de l'horari laboral a 35 hores setmanals. Però, fidel al seu cèlebre "mètode", Jospin volia escoltar abans els interlocutors socials. Ho va fer, atentament i educadament. Quan tots van acabar de parlar, va anunciar amb fermesa que el seu govern preparava dues lleis que instaurarien la setmana laboral de 35 hores a partir de l'1 de gener del 2000. Jean Gandois es va haver de desfogar a fora, amb els periodistes.

Enfrontament inexistent. L'opinió pública francesa es va preparar per a una guerra llarga i cruenta entre el govern i els empresaris. L'oposició de dreta, terriblement malmesa per la recent humiliació electoral, no semblava comptar gaire en les batalles que s'acostaven. Dos anys després, el balanç d'aquesta "guerra" es pot resumir així: l'1 de gener del 2000 –d'aquí a tres mesos i mig–, la durada legal del treball a França serà de 35 hores setmanals per a les empreses de més de 20 treballadors, tal com volia el govern; l'oposició, efectivament,

continua sense comptar gaire; i el temut enfrontament entre el govern i els empresaris no ha anat més enllà de freqüents i comprensibles escaramusses verbals.

I és que la gran patronal, ara encapçalada pel baró Ernest-Antoine Seillière de Laborde, es va veure completament desbordada des del començament per la qüestió de les 35 hores. I això per raons diverses. La primera: el baró Seillière s'ha revelat molt dotat per a les frases brillants, però molt poc per a l'estratègia de combat. La segona: la patronal francesa (rebatejada Medef, Moviment dels Empresaris Francesos) és dèbil, allunyada de les bases i més habituada a actuar com a *lobby* de pressió política que no a exercir de portaveu de les necessitats quotidianes de les empreses. La tercera: mai no hi ha hagut entesa entre patronal i oposició parlamentària per a actuar coordinadament. I la quarta i més important: l'estratègia seguida pel govern Jospin per a establir les 35 hores ha descol·locat els adversaris.

Les 35 hores entraran en vigor per llei o, més exactament, per "lleis", en plural, perquè seran dues. La primera, que el Parlament va aprovar el maig del 98, va "desencadenar la dinàmica", segons la terminologia del Ministeri d'Ocupació francès: abans de l'1 de gener del 2000 –per a les empreses de més de 20 treballadors– o de l'1 de gener del 2002 –en el cas de les de menys de vint treballadors– totes i cadascuna de les empreses franceses hauran d'haver negociat, una per una, les modalitats d'aplicació de les 35 hores d'acord amb les seves necessitats. Aquesta ha estat la clau del govern per a desactivar les acusacions "d'autoritarisme" que li han anat llançant els enemics de la reducció de jornada. Les empreses que hagin negociat l'aplicació de les 35 hores abans de la data fatídica tindran compensacions fiscals (en teoria, sempre que amplii la plantilla un mínim d'un 6%, però la pràctica ha relativitzat molt aquest requisit). Les que no re-

ARXIU / EFE

L'estratègia seguida pel govern Jospin per establir les 35 hores ha descol·locat els adversaris, patronal i oposició.

dueixin la jornada, en canvi, seran sancionades econòmicament.

És allò que l'economista Dominique Taddeï, membre del Consell d'Anàlisi Econòmica que assessora Lionel Jospin, anomena "la política del garrot i la pastanaga": "les empreses que s'avenen a signar acords de reducció de jornada són conscients que hi ha un mecanisme que les empeny a fer-ho –diu Taddeï–. Si ara arriben a acords sobre les 35 hores és perquè tenen una pastanaga d'una talla mitjana (les ajudes financeres) que es poden menjar a l'ombra del garrot (l'1 de gener del 2000 les 35 hores seran obligatòries). Per tant, més val arribar a acords que satisfacin tant les empreses com els treballadors".

Segons dades del Ministeri d'Ocupació, ja s'ha aconseguit que uns dos milions de treballadors es beneficiïn, ja des d'ara, del règim de les 35 hores setmanals; abans, doncs, de l'entrada en vigor de la llei. La mesura, sempre segons el ministeri, hauria creat o preservat directament uns 220.000 llocs de treball.

La segona llei, que el Parlament hauria d'aprovar el dia 19 d'aquest mes, és la que ha de "tancar el moviment". És a dir, acabar de fixar les condicions del pas a les 35 hores i tancar els "serrells" a la llum de l'experiència d'un any de negociacions, per exemple els incentius per a les empreses, la qüestió espinesca de les hores extres o l'encara més delicada de la fixació del salari mínim (calculat, fins ara, sobre 39 hores).

Foc d'encenalls empresarial.

La dinàmica sembla que ha marginat els enemics de les 35 hores. Les organitzacions patronals, que han vist com una multitud d'empreses negociaven la reducció de jornada –i, cosa pitjor, arribaven a acords–, van decidir de fer un espectacular cop de puny damunt de la taula amb la concentració, el dia 4 d'octubre, de més de 30.000 empresaris en un míting que només té el precedent del que es va convocar el 1982 contra la política de nacionalitzacions decretada pel primer govern de l'ex president Mitterrand. "Fora la llei arcaica i antieconòmica", "Som la riota del món", "Respecteu la llibertat d'empresa", "Error històric"... , una munió d'eslògans van acompanyar els oradors que presagiaven l'apocalipsi des de la tribuna: l'empresari del tèxtil d'origen argentí Eduardo Malone va arribar a dir que havia sobreviscut a dues dictadures: "la dels militars quan era jove i la dels ideòlegs soviètico-burocràtes des que sóc a França".

Però, emmig de les vociferacions contra les lleis de les 35 hores, Ernest-Antoine Seillière, el president de la patronal Medef, va deixar entreveure, en el

El primer ministre francès, Lionel Jospin, va escoltar sindicats i patronals abans d'explicar-los que estava decidit a aprovar la jornada laboral de 35 hores setmanals.

A la plana anterior: concentració contrària a l'aplicació de les 35 hores, organitzada per la MEDEF, la patronal francesa, el dia 4 d'octubre.

4|5|6|7 de novembre de 1999

Telèfon d'informació 93 567 15 70

II

fira

d'espectacles
d'arrel tradicional
manresa

amb la col·laboració de

Diputació de Barcelona

Ajuntament de Manresa

amb el patrocini de

caixaManresa

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
**Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana**

seu discurs, el reconeixement de la seva impotència: el baró Seillière va demanar al govern que respecti els acords aconseguits “gràcies al diàleg social” –propiciat, precisament, per les negociacions sobre la reducció de jornada–. “Les 35 hores que se’ns imposen –va dir– entraran aleshores progressivament en la realitat francesa, ens costi què ens costi”. Una rendició subratllada pel fet que, malgrat les protestes d’una bona part dels assistents, d’aquest míting formalment espectacular, no en va sortir cap calendari precís de mobilitzacions contra les 35 hores.

La pregunta del milió. Tot-hom s’ha adonat, doncs, que a partir de l’1 de gener del 2000 la durada legal del treball a França serà de 35 hores setmanals. Queda per esbrinar si la resta de l’equació que el govern ha escrit a la pissarra (reducció de jornada igual a repartiment del treball igual a disminució de l’atur) funciona o no. Aquesta és la pregunta del milió, com reconeixen fins i tot alguns partidaris de les 35 hores. Es el cas de la sociòloga i assessora del primer ministre Jospin, Béatrice Majnoni d’Intignano: “La gran ambigüitat és que aquest projecte no s’ha presentat com un mitjà de canviar l’organització del treball o de la societat, sinó com un mitjà de fer retrocedir la desocupació. Però les 35 hores no crearan llocs de treball en massa. Es diu que se n’han creats dos-cents mil, i no caldria sinó, amb els esforços financers que s’han fet. Però allò que França necessita són cinc milions de llocs de treball, si vol parar la fàbrica de desocupats. I això només s’obindrà creant activitats noves. Compartir el temps de treball no condueix automàticament a la creació d’activitats”.

Al govern de Lionel Jospin, les dificultats li podrien arribar, paradoxalment, “després” d’haver instaurat legalment les trenta-cinc hores.

Jordi Ferrerons (París)